

ÇİMENTO SEKTÖRÜ

Avrupa'nın en büyük üreticisi konumunda olan Türkiye Çimento Sektörü, yaklaşık üç yıl kesintisiz büyümüş, sonrasında 2018 yılı Ağustos ayından itibaren Türkiye ekonomisinde yaşanan olumsuz gelişmeler sonrasında düşüş eğilimine girmiştir. İnşaat işlerindeki yavaşlama çimento tüketiminde daralmaya neden olmuş ve 2017 yılında 80,5 milyon ton olan çimento üretimi 2019 yılında 57,0 milyon tona kadar gerilemiştir. Sektör, 2020 yılından itibaren dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınına rağmen toparlanmaya başlamış, 2020 yılında üretimini 72,3 milyon tona yükseltmiştir. Sektör üretimindeki artış 2021 yılının ilk üçeyreği genelinde de devam etmiş ve ekim ayı sonunda bir önceki yılın aynı dönemine göre %9,5 artışla 64,9 milyon tona ulaşmıştır.

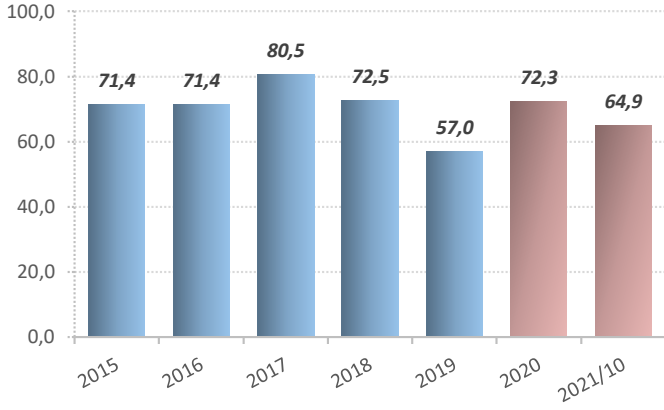
Konut talebindeki düşük seviye ve altyapı projelerinde meydana gelen yavaşlama nedeniyle sektörün iç pazara yaptığı satışlar 2020 yılına durgunluk ile başlarken, mart ayından itibaren yaygınlaşan salgın sonucu uygulanan kısıtlamalar, ülke içi satışların düşmesine yol açmıştır. Ancak, inşaat sektörüne yönelik uygulanan destek ve teşviklerin yanı sıra, genişleyici para politikası sonucunda oldukça düşük seviyelere gerileyen faiz oranları, inşaat sektörünün canlanmasını, buna bağlı olarak haziran ayından itibaren iç piyasadaki çimento satışlarının artmasını sağlamıştır. İç pazardaki talep artışı yılsonunda kadar devam etmiş ve sektörün iç piyasa satışları 2020 yılı sonunda %22,6 büyümeye 55,6 tona yükselmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Kasım 2020 tarihinden itibaren uygulamaya geçirdiği sıkılaştırıcı para politikası ve buna bağlı olarak yükselen faiz oranlarına rağmen, devam eden projelerin yarattığı talebe bağlı olarak iç piyasaya yönelik satışlardaki artış 2021 yılı temmuz ayına kadar devam etmiştir. Bu tarihten itibaren yavaşlayan projelerin yanı sıra küresel olarak artan enerji fiyatları ve yükselen döviz kuru sebebiyle çimento fiyatlarında meydana gelen artış iç talebi baskılamaya başlamıştır. Yılın ilk 10 ayı sonunda %9,6 artışla 49,7 milyon tona ulaşan iç satışlar, eylül ayı özelinde bakıldığında bir önceki yılın aynı ayına göre %8,0 küçülmüştür. Ekim ayında da düşüş devam etmiş ve %7,4 küçülme yaşanmıştır. İç pazardaki talebi baskılayan unsurların halen etkin olması nedeniyle iç pazardaki daralmanın 2022 yılının ilk çeyreğinde de devam etmesi beklenmektedir.

İç pazardaki daralma nedeniyle ülkemiz çimento üreticileri son üç yıldır dış pazarlara daha fazla önem vermiş ve ihracata yönelik faaliyetlerine daha fazla yoğunlaşmıştır. Pandemi koşullarındaki olumsuzluklara rağmen 2020 yılında ihracatını %46,1 arttıran sektör 16,2 milyon ton çimento ihraç etmiştir. İhracattaki büyüme 2021 yılında yavaşlamış olmakla birlikte sektörün çimento ihracatı 2021 yılı Ekim sonunda %2,4 büyümüş ve 14,0 milyon ton olmuştur. Sektörün çimento ve klinkerden elde ettiği ihracat geliri 2020 yılında %27,1 artarak 1,1 milyar USD'ye ulaşmıştır. İhracat geliri artışı 2021'de de devam etmiş ve Kasım ayı sonunda geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %12,1 artarak 1,15 milyar USD olmuştur. Sektör ihracatının en yoğun yapıldığı ülke ABD olup, ABD'yi Gana ve İsrail takip etmiştir. Sahra Afrika ve Latin Amerika ülkeleri diğer önemli ihracat pazarlarımız durumundadır.

Ülkemizde 2021 yılında yüksek seviyeye ulaşan döviz kurları, ihracata yönelik üretim yapan sektör şirketleri için avantaj olarak görünmekle birlikte, aynı süreçte artan enerji maliyetleri şirketlerin kârlılıklarını baskılayan unsurlardan biri haline gelmiştir. Aynı zamanda ülke ekonomisindeki dalgalanmalar ve döviz kurlarındaki belirsizlik borçlanma maliyetlerini arttırırken, sektör iç talebini belirleyen inşaat sektöründe durgunluğa ve yeni projelerin askıya alınmasına neden olmaktadır. Ekonomik ortamdaki belirsizliğin sürdüğü müddetçe iç talepte var olan daralmanın devam etmesi beklenmektedir. Pandemi sürecinde dünya genelinde uygulanan genişleyici para politikası genel bir talep artışına neden olmuş ve inşaat sektörü bu talepten büyük bir pay almıştır. Ancak bu politika sonucunda yüksek seviyelere çıkan enflasyon oranları ülkeleri sıkılaştırıcı para politikaları uygulamaya zorlamaktadır. Son olarak ABD merkez bankası yaptığı açıklamasında varlık alımlarını azalttığını 2022 yılında 3 kez faiz artışı beklediğini ifade etmiştir. Yurtdışında uygulanacak sıkılaştırıcı para politikalarının 2022 yılında dış talebi baskılaması ve ihracat performansını düşüren bir etki yaratması beklenmektedir.

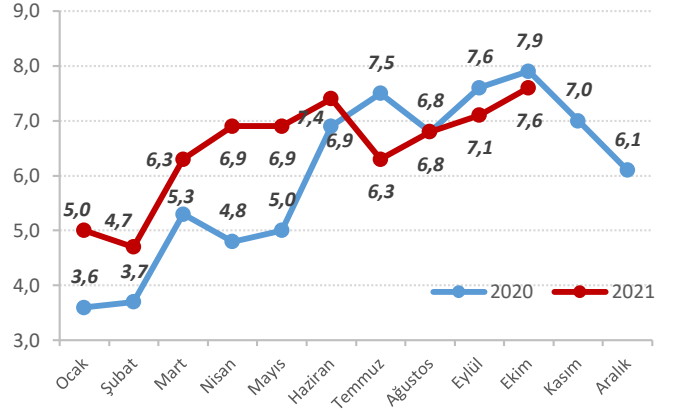
GÖSTERGELER

Şekil 1-Türkiye Çimento Üretimi (Milyon Ton)

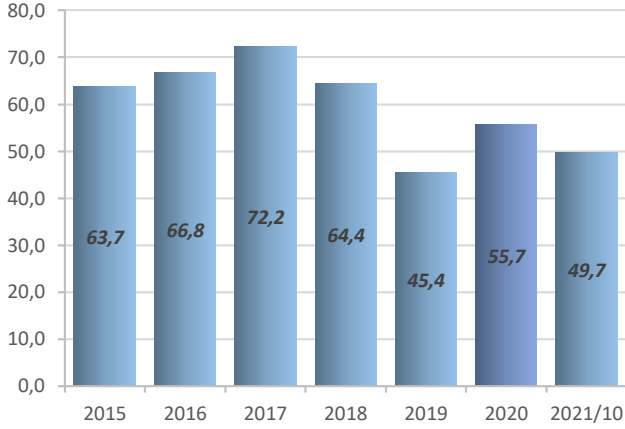
Kaynak: TÇMB

Şekil 2- Üretim Aylara Göre Değişimi (Milyon Ton)

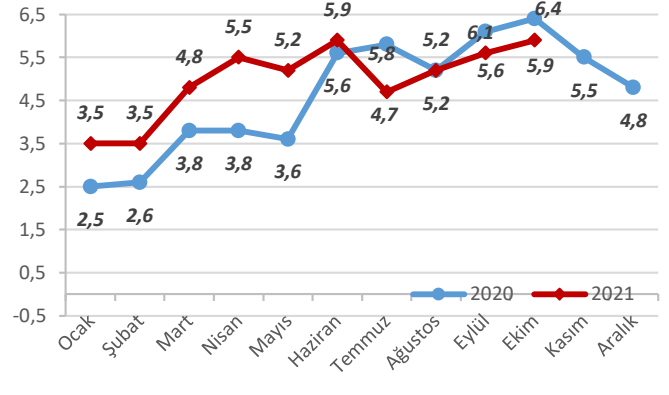
Kaynak: TÇMB

Şekil 3- Çimentoda İç Satışlar (Milyon Ton)

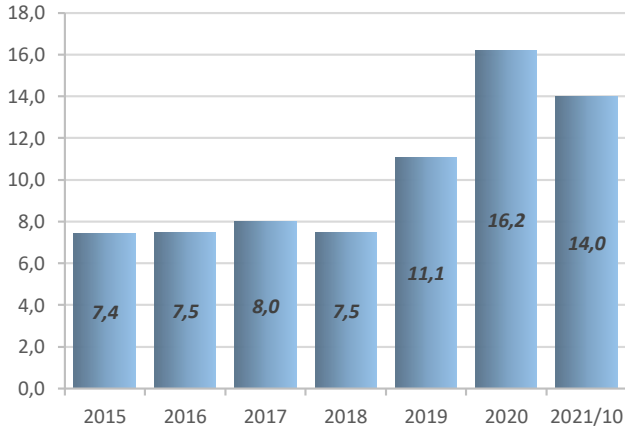
Kaynak: TÇMB

Şekil 4- İç Satışların Aylara Göre Değişimi (Milyon Ton)

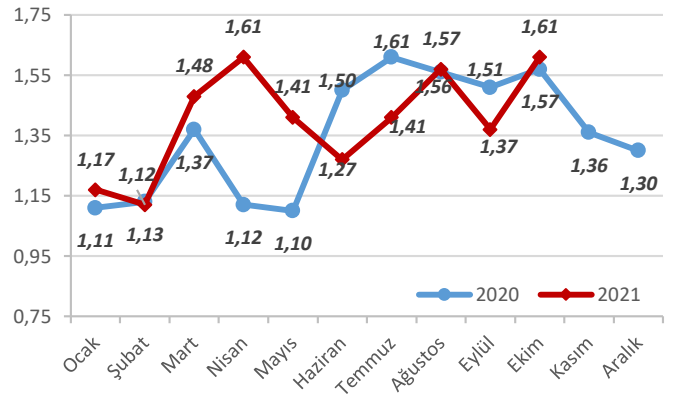
Kaynak: TÇMB

Şekil 5- Çimentoda Dış Satışlar (Milyon Ton)

Kaynak: TÇMB

Şekil 6- Dış Satışların Aylara Göre Değişimi (Milyon Ton)

Kaynak: TÇMB

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Tahir Murat Kahveci – Kredi Derecelendirme Uzmanı

tahir@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
